

ALSÓLENDVAI HIRADÓ

Előfizetési ára:

Egész évre . . . . . 8 K
Fél évre . . . . . 4 „
Negyed évre . . . . . 2 „
Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő:

OSZESZLY M. VICTOR.

Laptulajdonos és kiadó:

BALKÁNYI ERNŐ.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Balkányi Ernő könyvkereskedésében Alsólendván.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

A nyilttér sora egy korona.

Alsólendva város tekintetes képviselőtestületéhez!

A Nagykanizsa—alsólendvai vasút ügye tudvaleg azért került holt pontra, mivel a kereskedelemügyi Ministerium a vasuton várható csekély jövedelmezőségre való tekintettel az államvasuti üzembevételt kilátásba nem helyezte.

Ezen, a h. é. vasutak építése ellen irányuló állásfoglalás azonban jobbra fordult és előtérbe lépett azon tudat, hogy a h. é. vasutak építését nemcsak vidéki, de országos érdekek is kívánatosá teszik.

A kereskedelemügyi Minister ur az alulírott ebbeli előterjesztését és érveléseit figyelembe véve, a Nagykanizsa—alsólendvai vasut előmunkálati engedélyét f. évi július 1-én kelt 39728,912. sz. rendeletével minden további kikötés nélkül újra kiadta, és ennek következtében a már évek óta vajdó vasuterrv ismét aktuálissá vált.

A tervezett Nagykanizsa—alsólendvai vasut előmunkálatai tudvaleg már előrehaladott stádiumban vannak, és az elejtett fonalat ott kell felvinnünk, hogy már most a vasut engedélyezési tárgyalásának a legközelebbi időre való kitűzését szorgalmaznunk és ezen tárgyalásnál a megállapított tőkének megfelelő 35% törzsrészvények fedezését kimutatnunk kell.

Hogy már most a vasut ügyét a mielőbbi véglegesítés felé vihessük, a legnagyobb igyekezettel azon kell lennünk, hogy az érdekltség körében összegyűjtésük és biztosíthatassuk azon törzsrészvényösszeget, amely az állam részéről várható mindkétrendbeli hozzájárulással együtt a törvény szerű 35% törzsrészvénytőkének megfelel.

A vasut megközelítő költsége összesen 5.787,000 korona, melynek 35%-a, a két millió 25,459 korona, törzsrészvényekben fedezendő. Mivel az állami mindkétrendbeli hozzájárulás a legjobb esetben egy millió, usque egy millió és 10,000 korona körül várható, eszerint az érdekltség körében több mint egymillió koronát kellene biztosítani.

Tekintve, hogy az eddigi, illetve az első tervezők által gyűjtött érdeklstégi hozzájárulás Zalavármegye által megszavazott 300,000 koronájával összesen csak circa 600,000 korona volt, így a fentemlített szerint szükséges az érdeklstég körében legalább és minimum 250,000—300,000 korona törzsrészvényt összegyűjteni.

A Nagykanizsán f. hó 3-án megtartott értekezleten ennek alapján bizatott meg a végrehajtó-bizottság, hogy az érdeklstég körében ezen kimutatott hozzájárulási összeget biztosítsa, mivel enélkül a tervezett vasut nem véglegesíthető.

Alsólendva város az 1908. évi május 8-án megtartott képviselő-testületi rendes közgyűlésén azon határozatot hozta, hogy

a vasut építéséhez 20,000 korona összegű törzsrészvényt jegyez.

Mivel ezen hozzájárulási összeg nem áll arányban azon előnnyel, melyet a vasut Alsólendva város közönségének hozni fog, és miután — mint azt kezdetben kimutattuk — legalább is további 250,000—300,000 kor. összegű törzsrészvény-hozzájárulást kell még összegyűjtenünk, mert enélkül a vasut létesítésére gondolni és számítani nem lehet, azon tiszteletteljes kérelemmel járulunk a tekintetes Képviselő-testülethez, sziveskedjék az előirt szabályok és határozmányok megtartása mellett azon határozatot hozni, hogy az 1908. évben megtartott közgyűlésén a vasut építéséhez már végérvényesen megszavazott 20,000 kor. összegű törzsrészvény-hozzájárulást további 30,000 koronával felémeli, illetve, hogy a vasut építéséhez így összesen 50,000 korona hozzájárulási összeget hasonösszegű törzsrészvények kiszolgálása ellenében adnak, mely összeget az alakulandó vasut-részvénytársaságnak az építés előrehaladása arányában készpénzben kifizetni tartoznak.

Bátorkodunk jelen tiszteletteljes kérelmünket a vasut létrehozása érdekében a tek. Képviselő-testülethez ajánlani és arra kérni, hogy tekintettel azon körülményre, miszerint a vasut kiépíthetése érdekében még mintegy 300,000 koronát kell törzsrészvényekben összehozni, — kegyeskedjék egyesek, szomszédos birtokosok, vagy községeknel és bármely érdekkörben odahatni, hogy akár építési anyagot, akár földterületeknek törzsrészvények ellenében való átengedésével a vasut létesítését elősegítsék.

Budapest, 1912. október hó.

Stein Miklós mérnök,

mint a nagykanizsa—alsólendvai vasut előengedélyese, a maga és dr. Weszely Tibor ügyvéd engedélyestársa nevében.

Egyről-másról.

A háboru. — Bolgár kertészet. — A tyukok.

Az állat és az ősember egyszerűen megöli a társát és megeszi. De a civilizáció raffináltan gyilkol, akkor is, mikor nincs szüksége rá és akkor is, mikor nem a gyomor korog, hanem ideálok bántják. Ideálok: mert csupán ideálért harcol az a négy Balkán állam, mikor a nagyhatalmak előre kimondták, hogy a hadjáratuknak *realis* eredménye nem lehet. És mégis harcolnak!

Azt mondják: „Iopni bün.” Azt mondják: „gyilkolni bün.” És a hadseregek rátörnek független népekre, hogy elvegyék földjét, tizezer-számra gyilkolják le az embereket: véres háborút indítanak más országok ellen, rabolnak, gyilkolnak. Vagy ez a közvetett gyilkosság más?! Hol a morál? Vagy a morálon túlesszük magunkat, ha az önfentartás és az érdeket az parancsolja?! Vagy a morál csak esetről-esetre alkalmazzuk? Közprédája a morál mindenkinek: a diplomatának, ki hazug ürügyek alatt megcsal más országokat

s szerez a fejedelmének idegen területeket; a fejedelemnek, ki idegen ország fiait gyilkoltatja s erre a cselekedetére isten áldását kéri! Ime, ez a mi — morálunk.

De eljön az idő, mikor az ember bátor és őszinte lesz a moráljában, mikor nem lesznek diplomaták és nem lesznek véres háborúk...

A bolgár kertészet nagyon, de nagyon sokszor volt már ebben az újságban tárgyalva. Nem volt ennek a kérdésnek oldala — bármily sokszögletű legyen is egy bolgár kertész — melyiket meg ne világítottuk volna. De mégis, elfelejtettünk a kertészek szívébe világítani. Pedig érdemes az ő szívüket, azt a különös szívet — amelyikben még lakozik érzelem — megvilágítani, megismerni. A mi földünket művelték, a mi földünk adott nekik kenyeret, megélhetést. Ezt kulturálták: kertet csináltak rajta, házat építettek rája: földi paradicsomuk volt. Senki sem mondotta nekik, senki sem gondolt arra, hogy: nem vagytok magyarok! De egyszerre hívta őket az a föld, amelyik mostoha volt irántuk, a szülőhazájuk, s a szívük után mentek, itt hagytak mindent: földet, házat, megélhetést, nyugodt boldogságos békeséget, ami együttvéve a — haza. Ők bebizonyították, hogy nem ott van mégse a haza, ahol élek, amelyik ország megélhetést, boldogságot nyújt, mert hisz itt hagytak mindent és sietve mentek — haza.

Könnyelmű egy ország ez a Magyarország. Fiai kivándorolnak túl az oceánon, mert itthon nincs megélhetésük, nincs földjük. Pedig ime, az ország földjét más nemzet fia művelik, élvezik!

Kár, hogy még nincs Alsólendván bolgár kertészet. Mert most ha itt is hagytak volna bennünket a bolgárok, legalább lett volna — kertésztünk!

Általános a panasz, hogy nincs tojás. Vagy ami kevés van, az is méregdrága. Elképzelhetjük gazdaasszonyaink kétségbeesését: nincs tojás, vagy a tojás darabja 8—10 fillér. És ha meg is vettük a tojást, éj oly relettly borítja, mint a milyen nagy kérdőjelet kell tennünk azután: mi volt előbb — a tojás vagy a tyuk?! Szóval nincs se rejtélyes, se másilyen tojás. És ez a hiány a gyomrunkon keresztül gondolkodásra ösztönözi az agyunkat: hát hova is lett a tojás, mi van a tyukokkal?! kevesebben vannak, mint azelőtt?! tán kivándoroltak ők is Amerikába?! Nem kérem, nem ez az oka. Hanem igenis a nehéz megélhetési viszonyok; kevés a szemetdomb; nagyobb családot nehezen tud a kakasbácsi fölnevelni — hát így bizony kevesebb a kicsi kakas, kicsi tyuk: a tojás. Igenis kérem, már az általános drágaság, a létkérdés ott, a tyukok körében is kezd gondot okozni, s a tyukoknak sincs több eszük, mint a teremtés koránájának, tehát ott is csak ugy oldották meg a kérdést: kot, kot, kotkodács: minden hétre egy tojás. Lássák, már a tyukok is...

Okvetlen kell tennünk valamit. Talán drágasági pótlékot kell a tyukoknak is adni, vagy családi prémiumot?! Mert már a tyukok között is befészkelte magát a modern nyavalya, az — egyke.

Iskola-ügyek a vendvidéken.

Botrányos kulturállapotok járásunkban.

— Saját tudósítónktól. —

Se szeri, se száma annak, hányszor írunk már az alsólendvai járásbeli vendvidék iskoláinak botrányos, szégyenletes állapotáról. Tegyük hozzá: eredmény nélkül. A vendvidéken még ma sincs elegendő iskola, vannak 150—180 tankötelessel bíró falvak, melyekben korcsma van 2—3 is, de iskola nincs egy se, ahol pedig van iskola, az szűk, dűledező, egészségtelen, igazi melegágyai a tudóvésznek. Alább ismét bemutatunk néhányat a sokak közül és szeretettel kérdezzük Zalamegye új tanfelügyelőjétől: kívánja-e ő is továbbra fenn tartani ezeket a szégyenletes állapotokat és hiszi-e, hogy ilyen állapotok mellett egyáltalán lehet *eredményesen* magyarosítani?!... Ime:

Bántornya.

Bántornya községben 6 tanerővel felszerelt iskola van s így egyike az alsólendvai járás legnagyobb iskoláinak. Egyebekben r. kath. jellegű. Nem egyedül a bántornyai gyermekek nyerik itt az elemi tudományokban való kiképzetésüket, hanem ezenkívül idejárnak: *Zorkóháza, Lendvanyíres* (Brezovica) és *Lendvaerdő* (Renkóc) tankötelesei.

Az iskolába 614 tanköteles közül — körülbelül 600 jár be.

Maga az iskola emeletes, ódon épület és a 6 tanerő rendelkezésére 4 középnyagúságú tanterem áll. A negyedik tanító egy egyablakos kis szobában tanít, az ötödik meg pláne *egy parasztházban* (az istállótól *egy fedél alatt*) *bérelt* szobában tanít.

Ilyen körülmények között a 600 gyermek oly zsúfoltan van berakározva a „tanteremben,” hogy a heringek közmondásos sűrűsége eltrpülhet mellette. Nem állítjuk, hogy ez a magyarosításnak, a népoktatásnak és a közegészségügynek valami eklatáns járása volna, de ha valaki ellenkezőleg van meggyőződve, annak a megbotránkozását hajlandók vagyunk aláírni.

Egyebekben nem az a súlyos eset, hogy Bántornyán van iskola, sőt az sem, hogy így néz ki az iskola. Az ellenben már bárkinek feltűnhetik, hogy *nincs iskola Zorkóháza*n, ahol kerek számban 116, azaz *egyszázötvenhat* iskolába járó tanköteles van.

Az természetes, hogy korcsma viszont kettő s ezenkívül egy korlátolt italmérés van a községben, mely évek óta mindent elkövet, hogy önálló községi iskolát létesíthessen. Az erre vonatkozó határozatot csak az illetékes bántornyai plebános és az illetékes szombathelyi püspökség felelteszte meg. A többiek belátták, hogy egy iskola el kel ott, ahol 116 gyermek kénytelen a három kilométernél is távolabb fekvő szomszédos Bántornyára járnunk iskolába, csak azért, hogy az ottani iskola teltségéből miatti abszolút semmit ne tanulhasson.

Zorkóháza községnek egyébként már régi vagyona van a községi iskola céljaira. Az 1867. évi tagosítás alkalmával a zorkóháza r. k. tanító nevére telegkönyvileg bekebelezetett 8 hold föld tulajdonjoga. Ezt a földet a volt bántornyai plebános adta eddig bérbe *20 korona évi bérért*. A község az iskola céljaira magának követelte a földet s meg is ítélték neki ez év tavaszán. Azóta nagyon emelkedhetett a zorkóháza földek értéke, mert most a község kerek 400 korona évi bért kap ugyanazért a földért, mely ma az iskola céljaira jövedelmez.

Hosszu küzdelem után a vármegyén is keresztül hajtották az iskola ügyét.

Most már ott tartanak, hogy nemsokára a minisztérium végleges döntése fog ez ügyben elhangzani s így alapos a remény, hogy a 800 lakossal bíró vend községben külön iskola fogja a magyarosítás munkáját megkezdeni.

A hivatalos eljárás hosszadalmas voltát ismerve, aligha csalódunk, amikor ennek a határ-idejét legalább két évre tesszük.

Ugyancsak Bántornyára járnak *Lendvanyíres* (Brezovica) vend község tankötelesei. Itt *hetvenhat* tanköteles van iskola nélkül. A kulturát egy — korcsma képviseli, épügy, mint *Lendvaerdő*n (Renkóc), honnan *hatvanöt* tanköteles jár be zsúfolttá tenni a bántornyai iskolát.

Nagypalina.

A zorkóháza körjegyzőséghez tartozik. Ez is az alsólendvai járásban fekszik. Lakossága vend. Lakóinak száma 1220. A tankötelesek: 194.

Korcsma kettő van. Azonkívül egy korlátolt italmérés.

Iskola is van. Ez csak egy, s ez az egy is átellenben fekszik az egyik korcsmával, hogy láthassák a nagypalainai nebulók, hogy mily csunya dolog, ha a goromba korcsmáros az ifjuság szertve tisztelt édesapjait kidobálja a korcsmából.

Az iskola egyebekben röm. kath. jellegű.

A 194, azaz *Egyszázkilencvennégy gyermek* egy tanító vezeti be a tudás végtelen birodalmába. Ezt a kulturamunkát *Paller Kálmán* tanító két részletben végzi. Tudniillik nem ő szakad két részletre (bár azt sem lehetne csodálni!), hanem a tanítás és a gyermekhad. Egy-egy turnusban még így is 97 gyermek marad, kik így csak — féldőben járhatván iskolába — a fél tananyagot tanulhatják meg, ha ugyan ez lehetséges akkor, mikor a tanítóval együtt bentlő kilencvennyolc tudóre 84 köbméter, vagyis tudónkint 0-777, mondó: nulla egész hétszázhetvenhét ezredrés köbméter levegő jut egy-egy élő lényre.

Tessék utána számítani. Ha az iskolaterem hossza 7 méter, szélessége 5 méter, egész megcsorbitatlan magassága 2 (azaz kettő) méter s a bentlő levegőtől egy emberre 0-777 köbméter esik: hány évig élhet el ott egy tanító, akinek naponta minimálisan 10 órát kell élvezni a ráeső levegőtömeget.

A történeti hűség kedvéért megjegyezzük, hogy ülőhely csak 48 gyermek részére van, a többi állva részese a tanúgy áldásaiban. A tanterem négy ablak van. Kettő-kettő szemben egymással. Az ablakok jól záródnak s csak bezárás után marad alattuk egy-egy tenyérnyi rés. Ha az ablak nyitva van, a rés azonnal eltűnik.

Maga az épület inkább ódon, mint új. Legalább a tanteremben kirohadt padlózat, a zöldes mohrétegtől ellepített tetőzet megengedi ennek megállapítását.

A tetőn befolyik a víz. Természetesen nem mindig, csak mikor — esik az eső. Ilyenkor azonban nemcsak a tanterembe, hanem a tanító — ágyába is befolyik.

Az iskola előtt egy zöldes mocsártól nem látható mélységű árok tükre talán azért olyan bizonytalan vízü, mert a nagypalainai iskolaépület nézegeti benne magát.

A szemben levő községi korcsma épület is dűledezik. Ennek lebontását elrendelték, mert veszélyeztetni a közbiztonságot. Újat építenek helyette. Az iskolaépületre dr. *Józsa Fábán* alsólendvai járásos *már egy évvel ezelőtt kimondta, hogy le kell záratni*, mert közveszélyes.

Természetesen nem záratják le. Nem korcsma az, hogy újat építsenek helyette.

Most a körorvos és a körjegyző újból előterjesztést tesznek az iskola bezáratása iránt.

Kispalina.

Fekszik ugyanott, betegségének kórrajza azonos az előbbivel.

A község vendnyelvű lakóinak száma 720, a tanköteleseké 81.

A tanterem hossza 7 méter, szélessége 4-5 méter, magassága 2-2 méter. Egy-egy bentlővőre esik a 69-3 köbméter levegőtől: 0-854, azaz *nulla egész nyolcszáznegyvenöt ezredrés* köbméter levegő. Eppen elég, ha zárt ablakok mellett naponta 6—7 órát kell benne tölteni.

No, de a tanítás végeztével azután dús kárpótlást nyer kicsiny lakásában a tanítónő: *Basics Árpádné* szül. *Preisler Mária*, kinek lakása a következő méretekkel járul hozzá a magyar tanító aranyos helyzetének ismeretéhez:

A nagyobbik szoba méretei a következők: hossza 2-5 méter, szélessége 2 méter; a kisebbik szoba hossza 2 méter, szélessége 1-25 méter. A konyha pontosan 2 négyzetméter területet foglal el. Az épület belső magassága 2-20 méter.

Azt talán felesleges is felemlíteni, hogy ugy az iskola, mint a tanítónő lakása a földszinttől csak a — plafonig *nedves*.

Egyebekben ez a környék legújabb és mint ilyen, legmodernebb iskolája.

Erdemes volna egy tanfelügyelői látogatáson itt is asszisztálni!

*

Azt hisszük, ennyi egyelőre elég a vendvidék virágos kulturállapotáról!

Rendkívüli városi közgyűlés.

A letenyei vasút ügye a képviselő-testület előtt.

— Saját tudósítónktól. —

Alsólendva város képviselőtestülete f. hó 22-én, kedden délután, Tom a János városbíró elnöklése mellett rendkívüli közgyűlést tartott. A közgyűlés tárgysorozatának legkimagaslóbb és nem csekély érdekességét pontja annak a kérvénynek a megvitatása volt, melyet *Stein Miklós* mérnök, a nagykanizsa—alsólendvai vasút egy engedményese intézett a képviselő-testülethez s melyet mai számunk vezető-helyén egész terjedelmében közlünk. Alsólendva város képviselő-testülete ugyanis 1908. május 8-án tartott rendes közgyűlésén a vasút céljaira 20,000 kor. hozzájárulást szavazott meg; minthogy azonban a vasútépítés várható költségeiből még mintegy 300 ezer korona hiányzik, továbbá, mert „ezen hozzájárulási összeg nem áll arányban azon előnnyel, melyet a vasut Alsólendva város közönségének hozni fog,” — *Stein* mérnök a megszavazott 20 ezer koronának ötven ezer koronára való fel-emelését kéri.

A rendkívüli közgyűlés, miután alaposan megtárgyalta a kérvény egyes pontjait, többek hozzájárulása után egyhangulag kimondotta, miszerint felkéri *Stein Miklós* és *dr. Weszely Tibor* engedményeseket, hogy a Nagykanizsa—letenye—alsólendvai vasút ügyében Alsólendván legközelebb egy értekezletet tartani sziveskedjenek, mert a vasutügy jelenlegi stádiumáról különben magának tiszta képet alkotni nem tud. Kimondották továbbá, hogy a hozzájárulási összeg felemelésére vonatkozólag csak majd az engedményesek által Alsólendvára összehívandó értekezlet után fognak érdemleges határozatot hozni.

Kataszteri bizalmi férfiak.

Grassanovits Ottó főjegyző, előadó előterjeszti, hogy az új földadókataszteri munkálatok ellen emelt felszólalások elbírálására a felszólalási közdöntés mellé a községi birtokosok közül két bizalmi férfit és az esetleg meg nem jelenő vármegyei küldöttségi tag helyett egy helyettesítő tagot kell választani.

Előadó javaslatára a közgyűlés bizalmi férfiak megválasztotta új. *Gazdag János* és *Simonka János*, a vármegyei küldöttségi tagot helyettesítő tagnak pedig *Varga Ferenc* alsólendvai lakókat.

Új városi huszviszgálól.

Brüll Lipót állatorvos elhalálozásával megüresedett a városi huszviszgálói állás is. Az állásra ketten adtak be pályázatot: *Horvát Károly* járási m. kir. állatorvos és *Hoffmann Aladár* magánállatorvos. Horvát évi 800 kor.-t, Hoffmann pedig évi 500 koronát kért a huszviszgálatért.

A képviselőtestület jelen volt tagjai 500 kor. évi fizetéssel egyhangulag *Hoffmann Aladár* okl. állatorvosat választotta meg városi huszviszgálónak.

A vásártér használata.

Elnöklő *Tom a János* városbíró bejelenti, hogy a helybeli sertesvásártér és országos vásártér használatára vonatkozólag a hercegi intézőséggel megegyezni nem tud.

A városbíró bejelentését a közgyűlés egyhangulag tudomásul vette és egy bizottságot választott, mely a tárgyalások fonálát felvegye. A bizottság tagjai lettek: *Pollák Emil*, *dr. Filkor Márton*, *Koutnyek Ferenc* és *Tom a János*.

Egyéb ügyek.

Előadó előterjeszti a „*Kranovetter*”-féle városi föld haszonbéri szerződését, melyet a közgyűlés jóváhagyólag tudomásul vett.

A közgyűlés, mely iránt a tagok igen szép érdeklődést mutattak, illetőségi ügy elintézésével zárult.

A náprádfai férjgyilkosság.

A brutális ember vége.

— Saját tudósítónktól. —

Ma egy heti számunkban egy nem minden-napi gyilkossági esetről írtunk röviden. Náprádfán megölte egy asszony az urát, megölte, mert po-koli kegyetlenséggel kizozta, gyötörte és miután anyagilag a tönk szélére juttatta családját, elprédálta a felesége tetemes vagyonát, az asszony és ártatlan gyermekei életére akart törni.

Egyed Károly náprádfai lakos volt a brutá-lis férj, ki 12 évvel ezelőtt került ki a katonaságtól s elvette a falu leggazdagabb asszonyát, özv. Borosán Károlynét. A házasság kész boldogtalanság volt. A férj irtózott a munkától, lum-dogolt, korcsmázott folyton s otthon ültötte-verte az asszonyt és három mostoha gyermekét. Így mult-telt el tizenkét év, folytonos civódásban. A közel ötvenezer koronát érő vagyon pedig fogott, pusztult. Tizenkét év után gyönyörű hajadonná fejlődött az asszony legkisebb leánya, Borosán Mária, akire szemét veték a brutális mostoha-apa és minden áron szeretőjévé akarta tenni. Ez is hozzájárult a házaspár folytonos civódásához s ahhoz, hogy az erkölcsi és anyagi züllés útján levő ember még inkább a korcsmát keresse.

F. hó 14-én délután ismét ittasan került haza Egyed Károly s mindjárt durva káromko-dással támadt feleségére, ki szokása szerint hall-gatagon tűrte a durvaságokat s esdve kérte, hogy menjen ki a mezőre vetni, mert különben nem lesz jóvőre mit enniök. Ezen még jobban fel-dühödött a részeg ember. Lekapta a folyosó fogasáról az ott lógó baltát, mely — mint mon-dogatni szokta — nem hiába lóg ott, mert azzal aprítja össze az egész családot, ha egyszer kedve kerekedik a vérükben megfürödni. Levette a baltát s megköszöriülte. Közben irtózatos istenkáromlás között fenyegetődzött, hogy most beváltja régi tervét, végez a családjával.

A borzalmas jelenetre elmenekültek a gyere-kek a szomszédokba. Magukkal vitték az alig nyolc hónapos legkisebb testvérüket is. Végül maga az asszony is elmenekült a brutális férj elől, ki aztán lefeküdt, maga mellé téve a kiéle-sített baltát.

Egyedné a szomszédokban megegette páciny gyermekét, aztán beipózott a lecsendesült házba. Tekintete az alvó mellett levő baltára esett s egy pillanat alatt rémes elhatározás érelődött meg az agyában. Felkapta a beretvaéles szerszámot. Nagy erővel az alvó fejére sújtott s aztán mikor visszaakarta húzni a baltát, az annyira beleéke-lődött a koponyacsontba, hogy a szerencsétlen ember teste is lezuhant az ágyról a földre. A sza-baddá lett baltát aztán rádobta a holtestre, be-csukta az ajtót s elment Gutorföldre a körjegyző-höz magát feljelenteni.

Egyed azonnal meghalt. Koponyája hátsó részén borzalmas seb tátog, melyből csafatokban állt ki a szétzúzott agyvelő s körülötte sötét vér gözölgött. Holtestét másnap a hatóság felboncol-tatta s mikor tetették, a faluban nem akadt em-ber, aki harangozson és a keresztet vigye. Min-denki csak a szegény asszonyt sajnálta. Egyedné a csendőrök letartóztatták s bekiszérelték a zala-egerszegi kir. ügyészség fogházába.

Őszi rózsá.

Őszi rózsá, fáj a lelkem, hogyha nézlek,
Nem jutott a boldogságból soha részed.

Tüzes napfény forró csókja sohse éget,
Csak a hideg őszi eső csapdos téged.

Didergész és fehér ruhád dér belepte,
Nem udvarol, nem becézget tarka lepke.

És ilyenkor, ólomszínű hűs napokban,
Szived egy bús sejtlemetől reszket, dobban.

Megérezed te, árva virág, már előre,
Hogy letépnek s kivisznek a temetőbe.

Hogy haláloed még búsabb lesz, mint életed,
Hogy ott hervadsz könnyel ázott sírok felett.

Őszi rózsá, azért vagy te nekem drága,
Mert te vagy a szomorúság bús virága...

(Lendvavásárhely)

BERÉNYI ISTVÁN

HIREK.

— **Főjegyzőnk szabadságon.** Városunk főjegyzője, Grassanovits Ottó, november hó 1-én egyhavi szabadságra megy. Helyettese ez idő alatt Bodó István aljegyző lesz.

— **Eljegyzés.** Spitzer Sándor baranya-selleyi kereskedő eljegyezte Mandelbaum János helybeli lakos kedves leányát, Gizella kisasszonyt.

— **Csak egy virágszál!** Mikor a nap-fényes mezőkön elhervad a virág és elfakul a gyepp, akkor kivirul a holtak csendes birodalma. November elsején virág borul a sírhalmokra és lobogó lángok fénye deríti az őszi borulatot. Mintha a tavaszi és nyári örömkért mennék vezekelni, oly különös az életnek az a bevonu-lása a temetőkerthez. Mitől borús annyi tekintet? Mitől sápad és sorvad el annyi emberarc? Egy rettenetes betegség dul soraink között, amit nemzeti betegségeknek is lehetne nevezni és ez a tüdővész. Akiket szörnyű hatalmába kerít, azok tehetetlenül vergődnek. Kevesen vagyunk és e kevesek közül fél millió megfertőzött tüdővész-es embertársunk jár-kek közöttünk és évről-évre e rengeteg számból 80.000 embert kérelhetetlenül ragad el a tüdővész halál. Pedig nagy részük meg lehetne menteni az életnek. Csak segíteni kell rajtuk, életnyomorúságukat elviselhetőbbé kell tenni, beteg, lázas testüket puha ágyba kell fektetni, zörgő, roncsolt tüdejüket tiszta új leve-gővel felüdíteni. Halottak napján a virágos sír-halmok előtt gondoljunk a szerencsétlen élő haldoklóra. Oly könnyű módja van a segítségnek. Mindenki csak egy szál virággal kössön keve-sebbet a drága halottaknak szánt koszorúba és ennek a virágszálnak árát hullassa az irgalmasság tarsolyába. A József kir. herceg szanatorium egyesület harcot indított a tüdővész rémes pusztítása ellen és népszanatoriumában, tüdőbeteg-gondozó intézeteiben sok ezer és ezer ember nyer gyógyítást, segítséget a maga rettenő baja ellen. Csak egy virágszál! A sírokon a többi virágszál meléni fog a sírban nyugó halottaknak arról az elmaradt, megváltozott virágszárról, amely fenn az Élet felszínén, a szegény, szenvedő em-bertársak utolsó napjait, utolsó életéveit szépíti meg. Józsvívi emberek! Hullásatok egyetlen szál virágnak értékét a gyújtótársolókba! Szent vá-m az, amelynek révén a halál útjáról visszatérnek a tüdővész szomorú áldozatai. Ezek a virágszálak lesznek a Teremtés kertjének legszebb virágai. Mentjük meg a tüdőbetegeket!

— **Járásbíróságunk köréből.** Gefferth Elek dr. járásbíró, kir. járásbíróságunk vezetője, szabadságáról visszaérkezett s tegnapielőtt átvette hivatalát.

— **A dunántúli vasutak fuziója.** A dunán-tuli h. é. vasutársaság f. hó 19-én tartotta Buda-pestben Batthyány Lajos gróf elnöklése mellett nagyfontosságú rendkívüli közgyűlést, amelyen a dunántúli h. é. vasutak fuziója ügyében hoztak végleges határozatot. Értésülésünk szerint a köz-gyűlés kimondta a fuziót, elhatározta a zalaösvő—zalaegerszegi, valamint a zalabér—közzei vasuti vonalnak november elsejétől kezdődő együttes kiépítését és az építésre vonatkozólag a szerző-dést Fábrián Lajos építési vállalkozóval meg-kötötte. A közgyűlés határozott a fuzionáló vasu-társaságoknak a dunántúli vasutársaságban való új képviselőtételéről és ennek megfelelően az igaz-gatószági tagok számát felemelte. A fuziók köz-gyűlésen a zalamegyei érdekeltség tagjai közül is többen részt vettek.

— **Szünőfélben a sarlach.** Örvedetesen konstátálhatjuk, hogy a városunkban fellépett sarlach-járvány szünőfélben van. Az elmúlt héten mindössze két újabb sarlachos megbetegedés fordult elő, ami a járványnak örvedetes csökke-nését jelenti. A járvány csökkenésének híre joggal lélegzenek fel a szülők, mert a gyermekek felett összetornyosult felhő eloszlóban van, csak aztán vissza ne térjen.

— **Megnyílik a polgári fiúiskola.** A helybeli áll. polgári fiúiskola, a hol a tanítás a sarlach-járvány miatt három héten át szünetelt, holnap hétfőn újból megnyílik. A többi iskolák egyenlőre még zárva mar-radnak.

— **Vásár.** Alsólendván holnap, hétfőn or-szágos kirakódó- és állatvásár lesz.

— **Sipeki Balás Béla távozása.** Sipeki Balás Béla alsólendvai hercegi erdőfelügyelő, mint a hercegi uradalom központi főpénztárosa, Kismartonba helyeztetett át s családával a nap-okban bucsuzott el városunktól. — Két évtizeden keresztül volt Balás Béla főtitkár az alsólendvai hercegi erdőhivatalnak s ezen idő alatt nagy el-foglaltsága mellett is élénk része volt a nyilvános szereplésben. Tagja volt Zalavármegye törvény-hatósági bizottságának, a városi képviselőtestü-letnek, országgyűlési képviselő-választásánál ismé-reltelen szerepeit mint választási elnök, a legutóbbi sorozásnál a polgári elnökség tisztjével bizta meg a megye alispánja; nagy tudása, széles ismeretkörre s tetőtől-talpig uras modora mindezen tisztségek betöltésére a teljes mértékben kvalifi-káltak. Korcsolya-egyletünknek alapítása óta el-nöke volt, a Polgári Olvasó-Egyletnek hosszú éveken keresztül választmányi tagja, tagja volt továbbá hosszú ideig az Alsólendvai Takarékpénztár igazgatóságának, s mindezen egyesületekben követésre méltó munkásságot és buzgalmat fejtett ki. Neje és leánya, méltóan a családfőhöz, készséggel buzgólkodtak ott, ahol a jótékony-ság, vagy más hasonló nemes cél ezt megkívánták. — A derek család távozása érzékeny veszteséget jelent kis társadalmunkban. Impozáns módon nyilvánult meg e tény vasárnap este azon a bucsulakomán, melyet tisztelői és barátai rendeztek Balás Béla és a Polgári Olvasó-Egylet helyi-ségében. Ott volt a társadalom színe-java, ott a távozó erdőfelügyelő kartársai messze vidékről. Felköszöntök mondottak F. S. F. Nándor orsz. képviselő Balás Bélára és dr. Brünner József Balás családjáról. A felköszöntökre Balás az igazi meghatottság hangján felelt. „Kitépték — ugy-mond — őt e talajból gyökerestül s átültetik más talajba. Sikerülhet ez az átültetés a növénynél, de csak bizonyos korig; ha ez később történik, a növény már csak vegetál, nem él. Ő is vegetálni fog már csak abban a talajban, a melybe késői korban került, de hazája marad e kis város, hol annyi jó barátot hagy vissza.” A társaság vidám hangulatban ünnepelte a távozót.

— **Zalazsentgrótn járásbíróságok akar.** Zalazsentgrótn községben nagyobb mozgalom indult meg a kir. járásbíróság felállítására érdekében. Mult héten Zalazsentgrótról küldöttség járt dr. Balás Béla főispánnál s mozgalmukhoz a főispán támogatását kérték. A főispán megígérte, hogy szívesen támogatja a szentgrótiak törekvését.

— **Uj lap Alsólendván.** A vendéki megmagyarosításának ügyét van hivatva szolgálni az a hazafias akció, mely városunkban legköze-lebb egy magyar és vend nyelvű hetilap kiadá-sával fog megnyilvánulni. Az akció élők Filkor Márton dr. ügyvéd és Némethy Vilmos dr. ügyvédjelölt állanak, akik igazán hézagot pótló, hazafias munkát végeznek, amikor egy magyar és vend, tehát két nyelvű, de egyformán hazafias újságot adnak kulturális tekintetben eltagadha-tatlanul fejletlen vendjeink kezébe s ezzel lehe-tetlenné teszik ott a vallásosság örve alatt terjesztett, de tudatjonképen a magyarság ellen izgatott pánszláv iratok káros hatásait. Az uj kol-legának a „Mi Újságunk” lesz a címe, de akármilyen lenne is a címe, mi csak örülni tudunk a meg-születésének, mert nem az egzisztenciánkat veszé-lyeztető konkurrenset tekintjük benne, hanem itt a határszelen, idegen nyelvű, de magyar érzelmi népek között a magyar szó, a magyar kultúra terjesztésében hathatós segítő-társunkat. Az ő hódításuk, térfoglalásuk a mi örömünk is lesz, mert ebben a vendvidéken a magyar kultúra diadalát látjuk. Nem igaz tehát az, hogy amint egyik fővárosi lap írta, hogy dr. Filkor Márton lapja hazafiatalan lesz. Ezt ugy dr. Filkor, mint dr. Némethy Vilmos személye teljesen kizárja s aki ismeri őket, egyszerűen nevétségének találja a fővárosi lap rosszul sugalmazott, minden alapot nélkülöző feltevését. Egyebekben az uj lap első száma karácsonykor fog megjelenni, de az elő-fizetők gyűjtése máris nagyban folyik. A „Mi Újság”-unkat Balakányi Ernő nyomdája fogja előállítani s előfizetési ára azonos lesz a miénkivel.

— **Meghalt az uton.** Gáspár István dobrijózsalkai földmives, egy beteges, törődött öregember, hétfőn kocsin tartott Csáktornáról Dobri felé. Alsólendváig minden baj nélkül el-jutottak, itt azonban Gáspár ájdoszoni kezdett, mindazonáltal tovább folytatta az útját. Alig hagyta azonban el a kocsi Alsólendvát, Gáspár a kocsin kiszendetett. Előrehaladott stádiumban levő tüdő-vész ölte meg.

— **Az alsólendvai önk. tűzoltó-egylet** szombat esti mulatságán, a Ferencz-nél, kitűnő volt a hangulat. Nem voltak sokan, de akik ott voltak, pompásan mulattak. A mulatságnak csak a reggeli napsugár vetett véget.

— **Gázolt az alsólendvai vonat.** Pénteken délután, mikor a Zalaegerszeg felől jövő személyvonat berobogott az alsólendvai állomásra, az állomás személyzete észrevette, hogy a vonat kerekei véresek, még pedig olyan mértékben, hogy a kerekekre tapadó rengeteg vérből és itt-ott látható hufcsafatokból nagyobb szerencsétlenségre lehetett következtetni. Az állomáson sokféle találgatásra adott okot ez a felfedezés, mígmen a vonat vezetője hivatalosan is jelentette, hogy szerencsétlenség — igaz — történt, de emberéletben nem esett kár, mert csak csikóvérből gázolt az ukk—csáktornyai expressz. Még pedig ott csikónak párolg, meleg véreben. Ugy történt az eset, hogy amint a vonat Zalaegerszeg felől Alsólendva felé pöfögött, valahol Lentiszombathely körül egy hídon egészen véletlenül összetalálkozott a Strém uraság öt virgoc csikójával. A vici csak pöfögött, pöfögött, az öt virgoc csikó pedig csak virgocokodott, de kerülni, azt egyik fél sem akart. És összemertek. A másik pillanatban a vici utasai rövid egymásutánban öt kis zökkenést éreztek: a vici sans gene keresztulment az öt virgoc csikón. Szegényeken. A vonat vezetője még hátránézett, hogy bucsut intsen az öt véres hushalmaznak, de a vici még csak hátra sem nézett, hanem büszkén futtyogtette, tovább döcögött és itt Alsólendván szinte hivalkodott hős vértől pirosló kerekeivel, melyeknek olyan, de olyan ritkán van alkalmuk véreben gázolni...

— **Hosszafaluban is történt sárlachos haláleset.** Megirtuk, hogy a szomszédos Lendvahosszafaluban is rohamosan terjed a sárlach. A mult heten pedig halottja is volt a sárlachnak: egy Kovácsics Róza nevű 15 éves téglagyári munkásleány. A haláleset és a sárlach ijesztő módon való terjedése arra indították a hatóságot, hogy a hosszafalusi iskolát bizonylatlan időre végre bezárassa. Ha ez előbb megtörténik, kétség-telenül kevesebb házon volna látható ma a figyel-meztető piros cédula.

— **Szlovén igazgatás a vendvidéken.** Az alsólendvai és muraszombati járásban már régóta igazgatás folyik a magyarság ellen. Muraszombatan az intelligencia közadakozásából nagyobb összeg gyűlt össze egy magyar középiskola létesítésére. A muraszombatiak már a miniszteriumban is kérelmeztek az iskola létesítését. Most közvetlenül a határ mellett, szlovén földön, Muraszombattól alig pár kilométerre Vernsee faluban a szláv iskolatestvérek kezdeményezése-re hamarosan hozzáfogtak egy szlovén gimnázium építéséhez, melyet már a jövő évben meg is akarnak nyitani. A szlovén érzelmi papok fanatizálják a magyar érzelmi vendeket olyannyira, hogy több muraszombati járási körjegyzőség területéről naponként számosan mennek át a határ-széli Vernseebe a szlovén iskolaépítéshez ingyen szolgáltatni kézi és igás napszámot. A magyar intelligencia nagy aggodással nézi a szlovén igaz-gatás veszedelmes munkáját s minden erejével azon van, hogy megvalósíthassa a muraszombati középiskola eszméjét és így egyensúlyozhassa a vernseei szlovén gimnázium magyarellenes hatását.

— **Megkezdik a zalaövői vasut építését.** Megirtuk lapunk legutóbbi számában, hogy a já-rásunk felső részének szomszédoságából kiinduló zalaövői—zalaegerszegi h. é. vasutvonal építési munkálatai f. évi november 1-én egészen komolyan megkezdődnek. Az építéshez szükséges anyag hordása már napok óta folyik s az építési iroda is megnyitja már Zalaegerszegen. A pótbéjárat f. hó 17-én és 18-án tartották meg s e két napon a bizottság — melyben képviselve volt a kereskedelmi kormány, a vasuti és hajózási főfelügye-lőség, a megye, a közig. bizottság, a dunántuli h. é. vasutak, a Máv., a körmend—muraszombati vasut, Zalaegerszeg városa stb. — az egész vonalat alapos és részletes tárgyalás alá vette. Megállapítást nyertek a sablonos előírásokon kívül az állomások is. Állomások lesznek: Zala-övői, Salomvár, Zalacsés, Alsóbadó (találkozik), Teskánd és Zalaegerszeg. Megálló: Zalaotak-alka, Andrásida és Ola. Az új vasutat Barthalos István, az alsólendva—regedei vasut engedményese és Fábrián Lajos mérnök építik, akik az építkezést körülbelül jövő őszre fejezik be s akkor adják át az új vasutat a forgalomnak.

— **Kulturkép Zalaamegyéből.** Mai szá-munkban beszámolunk néhány vendvidéki iskola botránnyos állapotáról. Most arról veszünk hírt, hogy Kozmadombján megvették a Kvassay-féle urasági lakást iskola céljára, mely állami iskola. A miniszter kinevezte ide Németh József okl. tanító. A tanító megnézte az iskolát s nem fog-lalta el az állást. Ez történt szeptember 1-én. Az iskola felszerelve áll. Tanító nincs. Eddig a gyer-mek Zalatárnokra jártak iskolába. Most shova sem járnak.

— **Egyházmegyei bank.** Mikes János grófnak, egyházmegyei püspökének kedvező ideája volt az egyházmegyei bank létesítése. A terv immár valóra is válik, mert a mult heten a püspökvarban tartott értekezlet alkalmával elha-tározták, hogy a pénzintézetet létesítik 500 drb. 200 korona névértékű részvényből előáll 100.000 korona alaptőkével. A pénzintézetnek betéteit a mise és egyéb egyházi alapítványok képezendik, melyek 5—600.000 korona összeget reprezen-tálnak.

— **A tanítói fizetés és a harangozás.** Említettük lapunkban is, hogy gróf Mikes János, egyházmegyei püspöke, egy tanítógyűlésen nem-rég kijelentette, hogy tovább nem kényszeríti a tanítókat arra, hogy a harangozást és a sek-terystési teendőket is ők lássák el. A gyakorlatban azonban számtalan akadály van a rendszer meg-változtatásának. Mint pl. most értesültünk, a vasmegeyi Alsómedves község r. kath. kántortan-ítója, Gálos Antal, szintén nagyon szívesen le-mondana a harangozásról, mert azt már meguntta. Igen ám, csakhogy a harangozásért járó 50 K-át a díjlelve beszámítja amaz 1000 koronába, ami a tanításért és kántorságért jár neki. Ha tehát lemond a harangozásról, a jövedelem is vele uszik s így még a törvényes minimumot sem éri el a fizetése. Világos tehát, hogy a püspöki ha-tározat a gyakorlatban való intézkedésre teljesen alkalmatlan.

A pusztapáti erdőgazdaság két éves vágású száraz tűzifa

eladásával **LÖBL EMILKA** kisasszonyt **Alsó-lendva, Óriás-féle ház**, bizta meg, ahol a fa árának lefizetése ellenében **minden nap váltható utalvány.** — A fa erdei ölenként adatik el a következő árak mellett:

Az erdőn átvéve egy öl:	A.-lendvára házhoz szállítva, egy öl:
I-ső oszt. hasáb 20 korona.	I-ső oszt. hasáb 36 korona.
II. oszt. hasáb 16 korona.	II. oszt. hasáb 32 korona.
Dorongfa 12 korona.	Dorongfa 28 korona.

Utalvány a pusztapáti erdőn az uradalmi gazdánál is bármikor váltható. 10—2

— **Hadkötelesek jelentkezése.** Azoknak a hadköteleseknek, akik 1913-ban kerülnek sor alá, a jövő hónapban jelentkezniök kell a város-házban. A jelentkezés napját már a közeli napok-ban közölni fogják.

— **Betörés.** Tüske Károly rédicsi lakós-nak a Tenke-hegyen van szőlője. Tüske a minap kiment a szőlőjébe s ott kinos meglepetés érte. A hajlék fel volt törve s a pincéből nagymennyi-ségű bor hiányzott. E felfedezésre bejött Alsó-lendvára s itt jelentést tett a csendőrségben. A csendőrség megállapította, hogy a betöréses lopást éjnek idején két rédicsi suhanc követte el. Feljelentették őket.

— **Elfogott gyujtogató.** A járásunkban levő Kerkapéntekfalui községben az utóbbi hete-ken egyre-hátra fordulnak elő tüzesetek. Szept-ember 2-án este kigyuladt Vas Józsefné háza és rövid egy óra alatt elhamvadt Vasné egész vagyonkaja. Késsel utóbb Kálmán Sándorné portáján keletkezett tűz és itt is egy lakóház, melléképületek és sok gabona esett a tűz marta-lékául. A csesztregi csendőrség már akkor meg-állapította, hogy gyujtogatás történt, de a gyujto-gató kiletét nem sikerült kinyomozni. F. hó 9-én este ismét tűz volt Péntekfalun, most meg Gőm-bős Ferenc pajtája gyuladt ki és a lakóházzal

együtt elégett. A csendőrség erre letartóztatott egy péntekfalui munkásembert, akiről kiderült, hogy mindhárom tüzet ő okozta — bosszúból. A gyujtogatott tagadása ellenére letartóztatták és f. hó 20-án beszállították az alsólendvai kir. járásbírószághoz.

— **A Lecsapoló Társulat közgyűlése.** A Lendvaölgyi Lecsapoló Társulat november hó 20-án d. e. fél 11 órakor tartja Alsólendván, a Korona-szálló nagyereményes rendes közgyűlését, melyet 9 órakor választmányi ülés előz meg. A választmány a közgyűlésen javasolni fogja, hogy a K. Hajós Mihály kir. tanácsos, ügyvéd halá-lával megüresedett alelnöki állásra Strausz Flórián esperes-plebánost válasszák meg.

— **A Mayersberg Frida,** a nálunk is elő-nyösen ismert táncitanító, november 9-én nyitja meg tánciskoláját Zalaegerszegen.

— **Bucsuó.** Mindazon jóbarátainknak és ismerőseinknek, akiktől Alsólendváról való elköl-tözésünk alkalmával személyesen el nem bucsuz-tunk, ez uton mondunk szívélyes „Isten hoz-zád“-ot s kérjük őket, tartsanak meg bennünket szíves emléktűben.

Balás Béla és családja.

— **Öngyilkos elmebeteg.** Waldinger Sándor nagykanizsai Mercur-gyári kovács a minap azzal a kéréssel fordult a rendőrséghez, hogy 50 éves feleségét, akin az örültség tünetjei mutatkoznak, helyezze el valamelyik elmegyógyító-intézetben. A rendőrség több elmegyógyító inté-zetbe sürgőnynt menesztett, de üres helyet az asszony számára egyikben sem talált. Waldinger-nél szombaton teljes mértékben kitört az örül-tség s midőn csak kis, 10 éves gyermekével volt otthon, előkereste férje borotváját s azzal egy erélyes kézmozdulattal elvágta a nyakát. Az éles kés olyan mélyen hatolt a boldogtalan teremtés nyakába, hogy az pár percnyi kiülődés után el-vezért.

— **A kis ködmön.** Kitűnő költőnk, Rudnyánszky Gyula, miután Amerikából hazatért, mindjárt beállt a gyer-mekek irói közé; pompás hosszabb verses mesét írt Sebők Zsigmond és Benedek Elek képes gyermeklapja, a Jó Pajtás számára. A rendkívüli szépségben gazdag mese most folyik a magyar gyermek és kedves lapjában. A Jó Pajtás legújabb, október 20-iki számának egyéb köz-leményei: Abrányi Emil és Szalay Gyula versei, Nagy E. meséje Prutyiról, Dörögő Dömötör Királyhógnó túi uta-zásának folytatása Sebők Zsigmondtól, Mesemondó bácsi meséje, Pozder Gyula rajza, cikk a tenger delibájáról, Zsiga bácsi kedves mókája, Szemere György folytatja egy sikerű regényét. A rejtvények, szerk. izenetek egészítik ki a szám gazdag tartalmát.

A Jó Pajtás-t a Franklin-társulatadja ki; előfizetési ára negyedévre 2 korona 50 fillér, félévre 5 korona, egészévre 10 korona. Egyes szám ára 20 fillér. Előfizeté-seket elfogad és mutatványszámokat küld a „Jó Pajtás“ kiadóhivatala Budapest, IV., Egetyet-utca 4.

— **Tűz.** Kisebb tűz volt f. hó 20-án dél-után Lendvaszentjózsef (Gumiica) községben, Szoboc-sán Mátyas udvarán, hol egy kazal szalma égett el. A tüzet Szobocsán 5 éves kis fia idézte elő.

Nyilatkozat.

Ezennel fenntartom és megismélem azon állításomat, hogy Fényes Vilmos ur nekem azt mondta, hogy családja a rólam keringő híreket az én „rosszul megválasztott barátom“, Oszeszly M. Victor ur révén tudja.

Mint hogy nekem be kellett vonulnom, e ki-jelentést előbb nyilvánosan nem tehettem, de most annyival is inkább megteszem, mivel Fényes ur a fentieket egy lovagias eljárás kapcsán el-tagadta.

Alsólendva, 1912. október 26.

Vlay Imre.

*

Mielőtt ezt az ügyet részemről befejezem, igazán szeretném tudni, hogy a két ur közül melyik hazudik?!

Oszeszly M. Victor.

Szerkesztői üzenetek.

Többeknek. Nagyon kérem azokat az ura-kat, akiknek lapunk szerkesztése és ennek irányá ellen bármi kifogásuk van, áruikodó gyermek módjára ne szaladjanak mindjárt a kiadó urhoz és különösen ne üzenegessenek, hanem ha valami bajuk van, intézzék el azt a felelős-szerkesztővel.

Id. R. I. Közöljük.

L. A. Csáktornya. Bevált.

Közgazdaság.**Az állati betegségekről.**

A ragadós betegségek nemcsak az egyes tenyésztőnek állatait veszélyeztetik, hanem egész községek, egész vidékek, sőt országoknak állatállományát. Ezért a közérdek kívánja, hogy az egyes országok bizonyos törvényeket hozzanak, amelyeknek célja a ragadós betegségeknél továbbterjedését megakadályozni. Minden polgárnak kötelessége ezen törvények rendelkezéseinek magát alávetni, mert különben szigorú büntetés érheti.

Az állategészségügyi törvények között az első és legfontosabb az, hogy mindenki, akinek istállójában ragadós betegségre gyanús állat van, tartozik ezt azonnal a község előjárásának bejelenteni. A további intézkedések azután az előjárásról illeti, a mely az állat elkülönítése s a baj továbbterjedésének megállítására intézkedik, szóval az övintézkedéseket megteszi.

Azt az udvart vagy községet, ahol ragadós betegségben szenvedő állatok vannak, zár alá helyezik, vagyis onnan állatokat kihajtani vagy behajtani, oda idegeneket beocsájtani nem szabad. Az állatok ápolóinak sem szabad az udvart vagy tanyát elhagyni.

Ragadós betegségben elhullott állatnak húsát, bőrét csak a kevésbé veszélyes betegségeknél és csak állatorvosi engedelem és felügyelet mellett lehet értékesíteni. A veszedelmesebb betegségeknél elhullott állatokat bőrtől kell ásní a községi dögterén.

Állatokat forgalomba hozni csak marhalevéllel szabad. Ezt a levelet a község előjárósága állítja ki és az egyrésztől igazolja az állat tulajdonosának jogát, másrésztől bizonyosságot tesz az állatnak egészséges volta mellett.

Ezek az említett törvénynek legfontosabb, általános rendelkezései. Az ezek ellen vétkeket 1 hónapi fogsázzal és 200—600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel lehet sújtani.

A ragadós betegségek ellen való védekezés szempontjából a következő szabályokat tartjuk mindig szem előtt:

1. Olyan istállóba vagy udvarra, amelyben beteg állat van, ne menjünk. Járványos időben közös utakra, közös legelőre, itatóra, vásárra állatainkat ne vigyük.

2. Idegen embereket istállónkba ne bocsássunk, vészes helyről takarmányt ne vegyünk. Mészárosok, kupecsek marháit közös legelőre ne bocsássuk.

3. Vett marhát egy időre külön kell kötni, míg meggyőződést nem szereztünk róla, hogy ragadós betegségben nem szenved.

4. Az esetleges megbetegedést azonnal jelelnünk be és a beteget az egészségestől különítsük el.

5. A törvény rendelte dögterekre különös gondot kell fordítani. Ez a térség a községtől és forgalmasabb közlekedési utaktól félreeső helyen legyen. Vegyük körül kettős árokkal és élőövény-nyel, vagy tökéletesen elzárható deszkakerítéssel. Bezárható kapuja legyen. Minden gyanús dögöt legalább két méter mélyen itt kell eltemetni és elföldelés előtt mésztejjel leönteni. A dögteréren legeltetni, vagy füvet kaszálni nem szabad.

A ragadós betegségek elmúltával, mikor már az utolsó megbetegedéstől számítva legalább 3—4 hét eltelt (ez az idő az egyes betegségekre szerint változik) és a betegséget megszüntnek lehet tekinteni, a hatóság elrendeli a zár alá helyezett udvarnak, istállónak, tanyának fertőtlenítését. Ez az eljárás arra való, hogy a betegség okozójának csirait elpusztítsa és a betegség továbbterjedésének, vagy újból való fellépésének gátat vessen. Fertőtlenítésnél segítségül hívjuk a tiszta friss levegőt, azzal, hogy a betegség tanyáján szolgáló helyiségeket több napon át alaposan szellőztetjük, a világosságot, amely szintén hatalmas pusztítója a baktériumoknak. Forró víz, vagy forró lug, a vasrészeknek izítása szintén jó fertőtlenítő. Kitünő fertőtlenítő anyag a méz. Ezzel a farészeket, falakat, padozatot bemészeli, felocsoljuk. A mészoldatba 3—4% kreolint önthetünk, ezzel hatását fokozzuk. Falak, jászol, edények stb. lemosására, csizmák és egyéb ruhadarabok fertőtlenítésére használhatjuk a karbolsavat (0.4—6 kg. egy liter vízbe) és szublimátot (0.1 kg. egy liter vízbe).

A fertőtlenítésnek miként való keresztülvitelére mindig megfelelő utasítást is adnak az azt elrendelő hatóságok.

5878 912. tkvi sz.

Hirdetmény.

Az alsólendvai kir. járásbíróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a nemesnépi 304. számú elvesztett telekjegyzőkönyvnek az 1880: XLVI. tc. 1. §. a) pontjában és az 1880. évi 18058. I. M. számú rendelet III. és IV. §-aiban érintett adatok alapján elkészített tervezetét elfogadta és hogy az elfogadott tervezet alapján az illető telekjegyzőkönyvet az idézett törvény és rendelet határozmányainak megfelelő eljárás útján pótolta.

Erről az összes érdekeltet azzal a figyelmeztetéssel értesíti, hogy a pótlót tjkvet, ennek tervezetét, valamint a tervezet összeállításának alapul szolgáló adatokat a telekkönyvi irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetik és a pótlásnál követett eljárásra, valamint a telekjegyzőkönyvi tervezetre és ennek összeállítására nézve a netaláni hibák kiigazítása és a hiányok pótlása céljából 60 nap alatt, vagyis bezárólag 1912. december 31. napjáig felszólalás útján kifogásokat tehetnek.

Egyszersmind figyelmezteti a tkvi hatóság az érdekelt feleket, hogy azok a jogok, melyek az új szerkesztés következtében hatályon kívül helyezett telekjegyzőkönyvben foglalt bejegyzésen alapulnak és a melyeket a felszólalási határidő alatt nem érvényesítettek, olyan személyek ellenében, akik időközben nyilvántartási jogokat jóhiszeműleg szereztek, többé nem érvényesíthetik.

Végül figyelmezteti a tkvi hatóság az érdekelt feleket, hogy a felszólalási határidő alatt szóval előterjesztett felszólalásokat a hivatalos órákban a tkvi iroda vezetésével megbízott telekkönyvvezető veszi jegyzőkönyvbe, valamint ő veszi át a jegyzőkönyvhöz leendő csatolás végett az írásban benyújtott felszólalásokat is.

Alsólendva, 1912. október 12-én.

Bíró s. k., kir. járásbíró.

E kiadmány hitelül:

Rósás s. k., kir. tkvezető.

Köhögés, rekedtség és hurut
ellen nincs jobb a 6-1

Réthy-féle pemetefü cukorkánál!

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan Réthy-félet kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van. Az eredetinek minden darabján rajta van a **RÉTHY** név!

1 doboz ára 60 fill. Nagy doboz 1 kor.

MINDENÜTT KAPHATÓ!

Csak RÉTHY-félet fogadjanak el!

Vincellért keresek.

Ajánlatok Brenner Antal címre

Alsólendvára küldendő.

! MEGHIVÁS!

SZÜRET!

1912!

Fényes terméskilátások!

Visontai és Mátrahegyaljai Szőlőtelepek Borértékesítő Részvénytársasága

elnök: Nagyméltóságú Kállay Zoltán
v. b. t. t., Hevesvármegye főispánja

Igazgatósági székhely: Gyöngyös.
(Főter, Luby-ház, új bankpalota.)

Postafiók 1. sz. Sürgönycím: Visontamátra.
Telefon 99. sz.

Hazánk legnagyobb termő hegyi oltvány szőlőtelepei: Beültetett terület 540 hold.
Évi termés 12,000 hektoliter.

Kitünően művelt, pompás fejlődésű szőlőink ezidén különösen ritkaságban menő, remek látványt nyújtanak.

A t. vendéglős urakat meghívjuk szőlőtelepeink mielőbbi megtekintésére, szükségletük méltányos árban, idején: korán való biztosítása céljából. ::

Szőlőfajok: Mézes, Ezerjő, Rizling, Furmint (Som), Muskát Otonei, Chasselas, Kövidinka, Pozsonyi, Erdi, Mustos, Kadarka, Oporto, Burgundi, Kabernet.

Zala-, Vas- és Somogy megyei képviselő: Polgár Dávid és Társa urak
Budapest, VI., Frangepán-utca 12. szám.

6050

köz. hit. bizonyítvány orvosoktól és magánosoktól igazolja, hogy a

KAISER-féle Mell-Karamella
három fenyővel

Köhögés rekedtség, hurut, elnyálkásodás és gőrcsős köhögés ellen legbiztosabban használhatók.

Csomagonként 20 és 40 fillér, dobozban 60 fillérért

kapható Alsólendván Fuss F. Nándor gyógyszerertárában. *—7

A PAJOR-féle

Ügyvédi, pénztárcái és irodai

„Határidő napló“

megjelent és kapható

Balkányi Ernő könyvkereskedőnél
Alsólendván és Muraszombatban.

Téli menetrend

megjelent s 50 fillérért kapható

Balkányi Ernőnél

Alsólendván.

Előfizetőink ingyenes
hirdetés-rovata.

Ipar és kereskedelem

Előfizetőink ingyenes
hirdetés-rovata.

HELYBELIEK:

ARNSTEIN BENŐ fűszer-, festék-, csemege-, liszt-, vetemény-magvak, ugyszintén norinbergi-, üveg- és porcellánkereskedése. Deszka-, épületfa-, szénraktár

ASCHERL JÓZSEF építész, építési vállalkozó. Elvállal építési tervek készítését, mindennemű építkezést, valamint szakvélemény adását.

BADER HERMAN cipész. Kész cipők raktára. BECK MIKSA sütődéje a Főuton (saját ház).

BORS ISTVAN kötélgyártó.

BLAU SANDOR vasúti vendéglője az állomásnál.

ERMÉNYI JÁNOS bábsütő és mézeskalácsos.

EPPINGER SAMU téglagyáros és gőzmalom-tulajdonos Alsólendva.

FERENCZY JÓZSEF vendéglős.

FREYER LIPÓT norinbergi-, diszmű-, üveg-, porcellán-, vegyesáru- és csemegekereskedése.

Özv. FARAGÓ ISTVANNÉ borbély- és fodrász.

FUCHS FERENC fűszer- és vegyeskereskedése.

FEHER ANTAL köröm- és kocsí-kovacs.

GOMBOSY és WENDL fűszer-, csemege-, rövid-, norinbergi-, üveg- és porcellán-áru kereskedése.

GREGORENCICS JÓZSEF szikvizgyára. Kivátratra szikvizet vidékre is szállít.

GÖNCZ GÁBOR pekemester ajánlja saját felügyelete alatt készült házi rozkenyereit és süteményeit.

GERICS JÁNOS kosárfonó és faedénykereskedő.

Özv. GÁLLITS TAMASNÉ kéményseprő-mesternő

GRUBER FERENC lisztraktára Főut, Levasics-féle házban. Mindenféle liszt a legolcsóbb árban.

HARTMANN EDE férfi-szabó (Alsó-utca.)

HEGEDICS ISTVAN eszmadia.

KANCSAL JÓZSEF vendéglője a Kanizsai-utcában

LEVASICS FERENC építőiparos.

MAYER ÖDÖN óras és ékszerész. Nagy raktár china-üzüst árukban.

MAURER FERENC szobafestő és mázóló.

MARTON KÁLMÁN vaskereskedése. Legnagyobb választék vas- és vasalásokban. Varrógép-, gáz- és szási gép-, szén-, cement- és malomkő-raktár.

MURCSICS LAJOS építőiparos.

NEUBAUER ANDRAS „Korona” nagyvendéglője

NEMETH ERNŐ borbélyüzlete Főut, Beck-f. házban

NEMETH PÁL gép- és épületlakatos.

PANDUR LAJOS szoba- és címfestő, épület- és butor-mázoló

PERKÓ VENDEL hentesáru-üzlete a Főuton.

POLLÁK LAZAR nagykereskedő. Dohány és szivar nagy-áruda.

REICHENFELD LAJOS mészáros.

RAMFTL SÁNDOR uri-szabó és angol női felöltő-készítő

SCHWARCZ KAROLY borkereskedő és szikvizgyáros

SIPOS DANIEL uriszabó angol szövet-ujdságai megérkeztek, melyekből fess, szép ruhák készülnek.

SCHRANTZ ELEK rőfös- és divatárúháza. Allandó nagy raktár a kitűnő Central-Bobbin varrógépekben

SIPOS LAJOS épület- és műbádogos.

SIMONKA JÁNOS szíjgyártó.

SCHAFFHAUSER ENDRE mechanikus, Főutca

TIVADAR FERENC vas- és fűszerkereskedése.

Özv. TUSKE FERENCNÉ vendéglős.

TAKÁTS FERENCZ asztalos.

TOPLAK JÁNOS vegyeskereskedése. mész- és cement-raktára és cement-áru készítése.

VARGA MÁTYÁS a szőlőhegyen olesón elad fás és zöld szőlőoltványokat a legjobb bor- és csemegefajokban. Különösen ajánlja a kreacea-oltványokat

WORTMAN BENŐ rőfös- és divatáru-kereskedése.

WALTERSDORFER ADOLF mészáros.

WOLFSOHN HENRIK központi kávé.

WEISZ ZSIGMOND elsőrendű férfi-szabó.

VIDÉKIEK:

ÁG ISTVAN vegyeskereskedése Lendvahosszafalu.

BERÉNYI ISTVÁN vasáruháza Lendvavásárhely.

CSEKE KÁROLY csesztreg-paraszai gőzmalma.

DOMA JOZSEF vendéglős Lendvavásárhely

DZSUBAN JÁNOS vendéglős Alsólakos.

FRANKÓ ANTAL vendéglője Bántornya.

FÜRST ALAJOS kereskedő Kerkaszentmiklóson.

FÜRST LIPOT vendéglős Rédics.

FÖLDES MÓR „Zrinyi“-kávéháza Csáktornyan.

GIDER GUSZTAV vendéglős Zsitkóc.

GÁL JÓZSEF molnár Petesháza.

HORVÁTH IVÁN vendéglős Bántornya.

GAÁL SÁNDOR, a rédicsi hengergőzmalom új bér-
lője ajánlja ujjonnan átalakított malmát minden-
nemű gabonák őrlésére.

HORVÁTH GÉZA vegyeskereskedő Cserföld.

IVANICS FERENC ácsmester Hosszafalu.

KRALL MÁTYÁS mechanikus kerekpár- és varró-
gép javító műhelye Csáktornyan.

KEPE MIHALY Hosszafalu. Elvállal mindennemű
betonmunkát. Kész csövek és hidak kaphatók.

KANCSAL ISTVAN vendéglős Rédics

KONTLER KÁROLY vegyeskereskedése Lendva-
hosszafalu.

KOLLER JÁNOS vegyeskereskedő Gáborjánháza

KÓSA MÓRIC szakvizsgázott cipész Nemesnép.

LOVENYAK VINCE borbély Lendvavásárhely

LEBOVITS KAROLY vendéglős Damása.

LACHENBACHER JÓZSEF kereskedő Zalabaksa.

MILHOFER TESTVEREK vegyeskereskedése
Lendvavásárhely.

MAYER MIKSA FIA vegyeskereskedő Pórszombat

MAYER JAKAB kereskedő Muraszterdahely.

NEUBAUER PÉTER vendéglős Kebelesztrmárton

NEMETH ISTVÁN cserepes-m. és tetőfedő Resznek

POLLAK SAMU vendéglős Murahely (Deklezsin.)

PRESZLER VICTOR Hungaria-kávéháza Komárom

ROSENBERGER DAVID kereskedő Zalabaksan.

REICH HENRIK fűszer-, vegyesáru-, festék- és
veteménymagvak kereskedése, bor-, sör- és
pálinka-mérés Nagypalán.

SPIEGEL ADOLF vendéglős Völglyifalu.

SBÜL KAROLY vendéglős Radamos.

SCHWARCZ LIPOT butorkereskedő Varasd.

SALAMON JÁNOS molnár Lovászi.

STERMANN JOZSEF ácsmester Lendvahosszafalu.

SZABÓ FERENC cipész Lendvavásárhely.

TURNAUER BÉLA kereskedő és vendéglős Murarév

TÓKA LAJOS új műmalma és lisztraktára Csente-
völgy. Kéri a n. é. közönség szives pártfogását.

TOPLAK JÁNOS ác és építő-mester Bakónak.

TIBOLD ANDRÁS vendéglős Belatinc.

VOGEL SAMU vendéglős Szentgyörgyvölgy.

VIGH KÁROLY és TÁRSA gőzmalma Göntérháza.
Vesz mindenféle gabonát s elad legjobb lisztetket.

VARGA JOZSEF vendéglős Lendvavásárhely.

840, 909., 968., 991/1912. vh. sz.

Arverési hirdetmény.

Mándy Samu (100 K), Engel Bernát (428 K 14 fill.), Polgár Dávid és társa (53 K 07 fill.), Ampeller cég (525 kor. 50 fillér) vgrehajtatók javára az alsólendvai kir. járásbíróság 1912. V. 510. 148. 454. 177. számú kiküldetést rendelő végzése alapján 1006 kor. 71 fill. követelés és járulékaik kielégítésére Lenti községben

1912. évi november 4-én d. e. 1/2 11 órakor

lovak, hordók, borok, sertések, kocsí és egyéb ingóságok 2649 kor. 50 fillér becsértékben bírói árverés útján fognak eladatni a következő általános árverési feltételek mellett:

Ha a tárgy becsértéke meg nem ígértetnék, az a kikiáltási áron alul is a legtöbbet ígéro által megvettnek jelentetik ki még akkor is, ha más árverelő által ígeret nem tettetett. Minden tárgy vételára azonnal készpénzben fizetendő, melynek lefizetése után az elárverezett tárgy a vevő birtokába adatik. Ha a legtöbbet ígéro a vételárt azonnal nem fizetné, a tárgy azonnal újabb árvereltetik s ez esetben a fizetést nem teljesítő árverelőnek a netaláni többlethez igénye nincs, ellenben a netaláni kisebb összeget pótolni köteles s az árverés további folyamán részt nem vehet.

Alsólendván, 1912. október 16.

Ha vel, kir. bír. vhajtó.

**Alsólendván, a Városház-
utczában egy 2 szobából és
mellék-helyiségekből álló
földszinti lakás szept. 1-ére
KIADÓ.**

**Bővebbet Bader Hermán cipész-
nél Alsólendván.**

**Alsólendván, a Főuton,
Balkányi Ernő házában,
egy szép tágas
üzlethelyiség
KIADÓ.
Bővebbet ugyanott.**

Könyvnyomdamba

egy jó házból való fiu tanoncnak felvétetik.
BALKÁNYI ERNŐ, ALSÓLENDVA, Főut.

Szenzációs találmány!

**Az emberi kéz
mint sérvkötő!**

Kérjen ingyen prospektust.

Zárt borítékban portómentesen küldi

**POLLITZER SÉRV-
AMBULATORIUMA**

speciális orvosi rendelő-intézet **Bpest,**
VII., Rákóczi-ut 10. szám (Félemelet.)